

**REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:**
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacției.
Concure, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrației tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:
Pe un an 10 coroane
Pe jum. an 5 coroane

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Cu credința în Dumnezeu.

— Dedicăția anului nou. —

Cu ajutorul lui Dumnezeu intrăm într'un nou an. Întrarea aceasta nu este triumfală, n'avem la activul nostru cuceriri, ci numai îngrijorări grele cu cari privim în fața viitorului. Îngrijorări, dar nu desnădăjduiri pesimiste. Cine are idealuri are și viață în sine și viața fapte naște.

Pesimismul este negațiunea vieții. În concepțiunea pesimistă problema vieții se prezintă ca un proces de consumați. Un combustibil care se preface apoi în scrum. Scrumul este sfârșitul. În opera aceasta destructivă se frâng idealurile se frânge toată înălțarea sufletească și rămâne numai sufletul chinuit care nu-și află adăpost și nu are alt orizont decât pe acela al nimicirii. Pesimismul acesta este stratul cald al boalelor sufletești.

Am aflat odată un preot cufundat în filozofia lui Schopenhauer. Om fără pregătire sistematică filozofică, dar setos de știință ziua noaptea era în mână cu Schopenhauer și Hartman în cari i-se părea că află urmele lui Solomon filozoful catehoiu al Testamentului vechiu. Par'că sunt din biblie luați acești filozofi, îmi zicea, căci precum Solomon zice, că viața e deșertăciunea deșertăciunilor, toate sunt deșertăciuni așa și aceștia zic, că viața nu ajunge nimic, e o deșertăciune, o nenorocire. Și le spuneau toate acestea atât de sugestiv cum le poate spune o convingere tare, pentrucă îi lipseă o cunoștință sistematică a teologiei și eră numai nedumerit de cuvintele scripturii întocmai cași de cuvintele lui Schopenhauer. Din coincidența aceasta de cuvinte și-a format o convingere pesimistă despre felul de a fi în lume, o deosebire înse tot a rămas între el și Schopenhauer. El aveă credința într'o altă fericire, în fericirea vieții ulterioare și așteptă cu sufletul înălțat moartea care îl va deslegă de deșertăciunile lumesti și îl va mută acolo unde este dreptatea și fericirea. Omul lui Schopenhauer însă nu vede în ora morții alta decât scrumul în care are să se prefacă ființa lui. Iată cura o interpretare rea a sfintei scripturi poate să întunece soarele vieții unui om și chiar credința în Dumnezeu.

Sistemul filozofiei vieții lui Solomon răsărit din teologia Testamentului vechiu însă nu este pesimist. Solomon detestează omnipotența omenească cum am zice divinizarea ființei omenești, toate sunt deșertăciuni fără de ajutorul dumnezees pe care îl imploră. El are concepțiunea fericirii în Izrail și are ideal, pe Mesia care are să viie. Toată puterea creatoare a teocrației se bazează pe acest ideal, care a dat nașterea înălțării poporului evreesc. În concepțiunea creștină pesimismul este sinonim cu necredința. Credința ne înalță peste deșertăciunile lumesti la idealul fericirii sufletești. Sfântul Ambrosie ne îndrumă la acea fericire prin formula: ora et labora, muncește și te roagă lui Dumnezeu. Sub educația creștinească s'a înălțat sufletele la cele mai sublime idealuri. El a dat eroii și toate creațiunile sublime ale civilizațiunei acolo unde a fost curat susținut în suflete.

Creștinismul nu e un optimism utopic ci optimismul creștinesc este real și nesăcat, vecinic viu în credința ajutorului dumnezeesc.

Cu aceasta credință în Dumnezeu intrăm cu conștiință curată în anul nou, că nu suntem singuri în potopul evenimentelor amenințătoare, Dumnezeu este cu noi și dacă este cu noi cine este în contra noastră. Fiul său este veșnic în mijlocul nostru și ne luminează cărările vieții. Să-i urmăm.

Sus inimile!

Grădinile școlare.

Din ce a devenit învățământul mai intenziv a secerat tot mai multe victime. Frageda structură a fizicului tinerimei n'a putut suportă aerul închis și corupt al școalelor, de care a început a se milogi, și de regulă, cei mai stărnuitori băieți, drept pedeapsă pentru nobila lor ambițiune de a se face oameni cu carte. Sunt notorice tipurile acele enervate de școală cari ce e drept și-au câștigat știința, dar și-au perdut energia, prin ce au devenit imposibile pentru viață.

Dezastru acesta s'a observat mai ales în școlile maselor mari, unde pe băiat îl așteaptă acasă iarăș aerul închis și infect al locuințelor orășenești. Boalele de copii aici sunt mai dese și mai variate în speciile lor noi și grozave.

Lumea pedagogică a cercat să paralizaze acest dezastru cu diferite preservative igienice, cu gimna-

stică, cu excursii școlare, cu un cuvânt cu toate mijloacele ce le stau la dispoziție, dar precum floarea se ofilește fără soare și vânturi recoritoare așa și floarea inimii noastre, copii.

Petrecusem o vară în Nordernay, insula de nisip de pe marea nordică. În Nordernay e un ospit mare de băieți, cu încăperi par'că de 400 copii. Aici am avut mai bună ocaziune a vedea milogiții băieți ai maselor orașelor. Îngrijitorii lor îi aduceau în toată ziua de-i scaldau în mare, separat băieții și separat copilele, veniau lărmuritorii ca niște paseri din cuib și-și făceau drăciile lor de confundare și drept în apă încăt credeai, că aștia-s pui de paralei. Pe mine mă ducea la ei instinctul dăscălesc și zi de zi mergeau la ei și mă desfătam de răs cum îngrijitorii se scufundă în apă pe cei timidi și cum alergau imbrânceau ei în apa mică mai apoi pe admirabila plaje. Îi vedeau apoi că numai gura e de ei, căci la mers acasă tot îmblățiți mergeau. În ospit unde-i vizitasem i-am văzut apoi mai deaproape, niște anemici, scrofuloși și schimonosiți în toate formele de m'am îngrozit de ei. Acelaș lucru l'am văzut și în sanatorul copiilor din Tekirghiol susținut de eforie, unde fac cură de nomol. O parte din aceștia nici nu puteau merge la plaje ci îi duceau într-o trăsură mare și de acolo îi luau ca pe niște păpușe de-i puneau pe plaje să stea la bătaia vântului de mare fortificator.

Guvernele și societăți altruiste arangează tot mai multe colonii de vară pentru copii, prin locuri muntoase peste tot pe sate în natură, unde băieții se reculeg de minune și înapoiază recreați acasă în temnițele erășenești.

Acum îngrijirea de sănătatea copiilor școlari ă ajuns în nouă fază, în aceea a înființării școalelor în liber, pe timpul de primăvară și toamnă, anume așa, că în grădinile școlilor se construiesc paviloane între pomi unde se țin prelegerile până nu dă frigul iar primăvara după ce dau căldurile. Iarna înlocuiește grădina, sportul, patinele, săniuțele și altele. Copiii stând în aer liber saturat de ozon cuprind ușor lecțiile fără a-și mistul energiile. Rămân fi naturei cu corp nobil și ager la minte.

În apusul cult gredinile aceste școlare iau proporții mari, au devenit o problemă de salvare a tinerimei școlare. Ca un progres al învățământului a ajuns și în Budapesta, unde s'a făcut deja începutul și succesele binefăcătoare au dat anză la o mișcare socială pentru posibila lor introducere în capitală. Chiar din contribuțiile părinților sau înființat atari grădini școlare pe calea Arenei pentru fetițe după modelul dela Charlottenburg (lângă Berlin). În școlile din centrul orașului unde nu e grădină sefac grădini artificiale un fel de pat de plante pentru îndrăgostirea copiilor de natură.

Instituțiunea aceasta nouă va se zice: să nu înceapă umanismul acțiunea sa salvatoare numai în starea de milogie a copiilor, numai pentru abnormi, ci prin măsuri preventive de îngrijire în starea normală a copiilor să prevină abnormitățile unde se poate.

Instituțiunea aceasta umanitară și-a aflat un mare patron în Germania, care a predat magistratului din Berlin șase milioane în număr, ca din aceasta fundație se facă la școli afară din oraș în liber, ca acolosă învețe.

Prin aceasta fundație s'au înființat cam 500 de locuri libere și cam tot atâtea subvenți, de tot dar 1000 copii din Berlin se bucură de binefacerile acestei instituțiuni. Magistratul a cumpărat acum un domeniu în nemijlocita apropiere de Berlin unde copiii ușor ajung prin comunicația electrică.

În seminarul nostru din Arad, direcțiunea a dat voie profesorilor a-și ține prelegerile în liber pe vremea căldurilor. La școala de fete cu internat e deja făcut locul de patine pentru iarnă și tenisul pentru lunile de primăvară și toamnă și autoritatea școlară se ocupă cu construirea paviloanelor de prelegeri în grădina școalei. Ne apropiem dar de instituțiile moderne menite a armoniza educația sufletească cu cea trupească, de marea binefacere a învățământului, care vrea să paralizizeze dezastrul ingramădirei barbare a copiilor cu sarcini mai mari decât suportă frageda lor tinerețe. Dar nu numai de copii e vorba aici, ci și de învățător care moare cu zile de otrava aerului inficiat. Ar fi bine ca conferențele învățătoresți încă să se ocupe cu aceasta problemă care face școala plăcută, ușoară și productivă. Ce bine și ușor s'ar putea la noi aranja aceste grădini școlare unde avem mai mult lărgământ decât în orașele mari.

Exploatarea intelectului în școală a ajuns la o limită ce nu o poate suportă fizicul copilului care se frânge sub povară. Problema pedagogiei moderne este de a ridică puterea fizică a copilului la gradul suportabilității sarcinilor. Armonia aceasta dintre suflet și corp este muzica viitorului școalelor.

Anule nou, adă aceasta muzică în școala română!

R. C.

Cuvântare

rostită credincioșilor unei comune bisericești, cari hotărâseră să se lapede de școala confesională, ba chiar și de biserica strămoșească.

I.

„Și au făcut Dumnezeu pe om, țărână luând din pământ și au suflat în fața lui suflare de viață și s'au făcut omul în suflet viu“. Astfel grăiește sfânta scriptură. Și graiurile ei sunt sfinte și adevărate. În urmare trupul, pământ fiind, dar așa glăsuiește și învățătura omenască, îl moștenim după legile firii, dela părinții pământeni, iar duhul, *sufierea cea vie*, după căile nepătrunse dela părintele ceresc, dela Dumnezeu.

Atât înțeleptele graiuri dumnezeiești cât și legile firești, prin milostiva lor povăț, ne îndeamnă să hrănim și îngrijim trupul, și mai vărtos sufletul, *sufiu din suflarea veșnică a Tatălui din ceruri*.

Pentru hrănirea și dezvoltarea corpului, Dumnezeu ne-a hărăzit pământul, cu toate bunătățile lui, care împărțit între oameni, după vrednicia fiecăruia, se moștenește din moș în moș, din tată în tată; iar pentru creșterea, întărirea și luminarea sufletului ne-a dăruit *legea și limba*. Cu puterea legii să întărim sufletul, îl ferim de murdăria păcatelor, iar prin *limbă îl creștem și-l luminăm*. Căci dacă n'ar fi limba noi nu ne-am putea arăta sufletul în limba cea văzută; sufletul n'ar putea să lucre; iar nemuncind n'ar crește, ar rămânea îngropat ca talantul din pildele blândului Isus, și noi ne-am face asemenea slugi, păcătoase și leneșe.

Dar lumea e plină de ispită. Și ispita cearcă să-și arunce mregile mai ales asupra legii și limbii pentru a duce sufletul omului la perzare. Impotriva ispitei, atât *legea*, cât și *limba* și-a durat *cetățui de apărare și ocrotire*. Cetățuile legii sunt *bisericele*, iar ale limbii sunt *școalele*.

Precum datorია fiecărui gospodar este să îngrijască și îmbogățească falca de pământ, — temelul vieții și fericirii vremelnice, moștenită dela părinți și a o predă nestrirbită urmașilor, totasfel datorია fiecărui

om este de a îngriji de păstrarea în bună orânduială a bisericii și școalei, zidul de apărare a moșiei sufletești, piatra din capul unghiului a fericirii veșnice.

* * *

Am venit azi în mijlocul D-voastră să văd cu ochii câtă dragoste și câtă căldură cheltuiți pentru îngrijirea moștenirilor sfinte: *biserica și școala*, cari cu atâtea jertfe și cu atâtea opintiri au fost ridicate ca întărituri de apărare ale legii și limbei, de strămoșii și părinții D-voastră.

Cele văzute mi-au întristat sufletul și mi-au amărit inima! Biserica trosnește în incheieturi, și acoperișul e ciuruit de vremuri. Școala e o ruină, fără uși și ferestre pornită să ingenunche sub povara păcatelor D-voastră. Starea această jalnică în care se află biserica și școala îmi vorbește că sunteți în drum să vă perdeți sufletul și să rămâneți niște umbre rătăcitoare fără hodină în veac.

Vă plângeți că biserica nu vă îmbie mângăerea dorită și mai ales vă jălbiți că școala e săracă de roduri, — nu răspândește nici o rază de lumină.

Dar îngădui-ți-mi să vă istorisesc o poveste auzită pe băncile unei astfel de școale, umilă și năcăjită ca și a D-voastră.

Un plugar moștenise dela părinți o sfoară de pământ. Și i eră scumpă și iubită glia aceasta ca ochii din cap. Căci își zicea el: „Aici în brazda aceasta de pământ a muncit tata, moși și strămoși. Aici și-au cojit și bălătorit palmele, învârtind sapa, stropind cu sudoare feții pământul. Poate de aceea mă și îmbată miremele ce se desprind, mai ales primăvara din pământul reavăn. Doar ele se plămădesc și din sudoarea strămoșilor. — Cu belșugul rodurilor de aur, ce se cocease sub arșița soarelui și-au înlesnit și îndulcit părinții traiul aspru. — Și de câteori mă apropiu de glia aceasta cu unealta de muncă în mână, răsar ca vrăjiți înaintea ochilor, șireagul de strămoși în frunte cu tata, unii cu sape, alții cu seceri și iar alții cu coase în mâni, un neam întreg înșiruit de-alungul moșiei. Și atunci sângele îmi svăcnește par'că mai iute în vine, dragostea față de părinți se unește cu dragostea față de falca de moșie, și simțesc că pământul acesta îmi îmbie cu amândouă mâinile binecuvântarea cerească și pământească“.

Și omul nostru, a îngrijit și lucrat pământul cu toată dragostea și căldura sufletului. Iar pământul i-a fost recunoscător pentru îngrijirea caldă. L-a răsplătit an de an cu darurile sale pline de bunătăți. Și din prisosul darurilor a mai adaus o sfoară la cea moștenită, vorba din sfânta Scriptură, a îmulțit talanții primiți în dar.

Dumnezeu îl dăruise cu trei feciori. Și altă avere decât moșioara nu avea. — Să o împartă nu se îndură, căci atunci ce va ajunge unui fiștecărui. Și a mai simțit și oblicat el din graiurile și lucrul feciorilor, că nu au nici o atragere față de moșia părintească, că o vor părăsi iar părăgina o va înăpădi și tot lucrul mânilor lui și osteneala strămoșilor se va prăbuși indegrab.

La gândul acesta i-se lăsă pe fundul inimii o drojdie de amăreală, care-i gonea toată liniștea și bucuria bătrânețelor din suflet.

„Cum și în ce chip voi putea lega inima copiilor mei de moșia părintească?“ așa se întrebă el în nopțile lungi lipsite de hodină. La urmă, după multe frământări a aflat un mănunchiu de înțelepciune.

Simțind că se apropie capătul vieții lui, chemă pe tustrei feciori la pat și le lasă cu limbă de moarte, să nu împărțească moșia ci să o lucreze cu anul, iar rodul să fie acelaia care o lucrează: Și în taină chemă pe unul fiștecarele și-i grăi astfel: „Fiule să știi, că moșia ascunde o comoară mare. Poate luându-o te va nimeri pe tine norocul să o afli“. Și după ce îndreptă și celui mai mic fecior taina aceasta, închise împăcat ochii.

Și veni rândul feciorului mai mare să lucreze pământul. Acesta își opinti toate puterile să are să sape pământul cât mai adânc, doar va da preste comoară. Norocul nu se abătu însă în formă de comoară; ci în forma roadelor îmbelșugate cu care la mulțăm pământul pentru muncă și oboseală. Căci arând și săpând el pământul în adânc, a scos la iveală straturile hodinite, materii cari așteptase să iasă și ele în formă de vieață la lumina soarelui — și astfel s'au întărit baierile pământului.

În anul următor, feciorul miezin, făcu asemenea celui mai mare, dar nici pe el nu-l cinsti norocul cu comori de bani, ci cu minuni de roduri. Și tot astfel păți și feciorul cel mai mic.

La urmă își destăinuie unuia altuia taina îndreptată de părinte și atunci s'au convins că tatăl lor a vorbit adevărul: pământul moștenit dela părinți e o comoară din care însă se împărțește numai cel ce îl lucrează cu râvnă și dragoste.

* * *

Până aici glăsuiește povestea.

Și ne întrebăm acum, ce ajungea oare moșia strămoșească, dacă părintele celor trei feciori nu o îmbia ca lumina ochilor? O năpădea rând pe rând polomida, scaiul și țelina și în urmă o împădurea mărăcinii, cari înneacă ori ce sămânță. Moșia ajungea pustie, fără nici un preț, iar omul nostru ar fi fost silit să lucreze în brazdă străină ca să-și câștige pâinea de toate zilele pentru el și pentru caznicii lui. — Și cât e de amară bucatărea câștigată dela străini!

Și vă întreb: N'ați moștenit și D-voastră o moșie pentru hrănirea și creșterea sufletului, o școală întreagă și frumoasă. Și ce a-ți făcut din ea? O mină împotriva căreia mai îndrăzniți să vă și jălbiți. Cât de sărac de simțămintele de recunoștință față de munca strămoșilor.

Căci dacă a-ți fi avut dragoste față de părinții și strămoșii D-voastră a-ți fi auzit gemetele de trudă și oftările de durere, ce se desprind și astăzi încă din păreții și zidurile școalei și le-ați fi înțeles, doar sunt ale înaintașilor voștri, a-ți fi văzut cu ochii sufletului neamurile de sânge limpezindu-și sufletul și nutrindu-și mîntea aici pe băncile acestei școale, și alipirea față de așăzământul de lumină se imputernicică, iar școala nu ajungea desigur în starea aceasta jalnică. Dar așa lipsită de dragostea D-voastră, școala a devenit tot mai săracă pustie chiar, iar D-voastră azi mâne sunteți siliți să vă cerșiți lumina sufletului cu prețul grelelor munci dela străini. — Și vai de lumina străină! Ea nu luminează ci orbește și întunecă.

Deșteptați-vă! Mai este vreme! Spinii și palamida de pe moșia strămoșească n'au întins rădăcini prea adânci. Se pot stărpi prin muncă încălzită de dragoste! Școala cu jertfa poruncită de dragostea față de strămoși indegrab se poate îndreptă, și lumina adevărată, sălășluită aici de cei trecuți hotarele veșniciei, va străluci din nou în plină putere și rodurile ce vor răsări în urma ei vor fi bogate. Din ele se va

nutri sufletul se va lumina și întări, iar sufletul întărit și luminat va stăpâni și apăra trupul. Doar școala este o comoară neprețuită izvor de apă vie, din care numai acel neam se împărtășește, care o iubește nefățarnic și jertfește pentru ea muncă și trudă. *Neamul care nu o iubește și nu îngrijește de ea, în loc să se întărească și îmbogățească, slăbește și să răcește, pierde din șirul limbilor.*

Intoarce-văți din drumul rătăcirii de veci! Strămoșii și părinții prin glasul meu vă chiamă la viața vremelnică și veșnică. Drumul, care duce în hotarele vieții adevărate este dragostea și munca plină de râvnă pentru ocrotitoarea sufletului, pentru școală. Numai astfel putem nădăjdui *regăsire prin învierea părinților și strămoșilor.*

n. f.

La râul Iordanului.

Zorii zilei ne prind pe costișele dintre Ierusalim și Betania. În vârful dealurilor, cetatea sfântă, cu zidurile întunecate, doarme încă, învăluită în lumina mistică, ce cuprinde sufletele noastre, vibrând mereu sub emoția crescândă a numelor acelora neuitate, ce încetase de a mai fi numai un vis. Ghelsemani, Calvarul, Sfântul Mormânt, Sionul și Noua Galileea. În vale, păstorii din Betania ne ies în cale, cu cele dințaiu raze ale soarelui.

Șoseaua cotește șerpuit, înaintea unor ruini mărețe, ce dosesc o bisericuță albastră, la încreștătura unor drumuri, pe locul unde Maria și Marta, surorile lui Lazăr, au ieșit înaintea Mântuitorului. În subpt-pământul ruinelor, mormântul lui Lazăr, ascuns de ani, sub informele blocuri de marmură. Un mănunchiu de căscioare presărate în poalele ruinelor castelului Lazăr, cum îl numesc Arabii, și care se crede a fi fost casa lui Simon Leprosul, odihnesc tăcute în această Betanie liniștită și surăzătoare.

Cămilele noastre coboară agale, pe colinele înflorite cu maci purpurii și ciclame rozate, o pace adâncă ne învăluie sufletele, pe când ochii noștri aleargă departe, înainte pe drumul împietrit, în zarea căruia par'că vedem pe Isus cu apostolii, urcând trudiți în Betania. Pe sub porți bătrâne, siluete biblice strecurându-se în pripă, în boarea dimineții, — o Marta grăbită și harnică, iată și Maria zorind să se închine Mântuitorului recules și fericit în atmosfera senină și dulce a Betaniei, unde poporul blând și credincios îl adăpostea cu drag.

Turnuri mohorite, mausolee părăsite, sfărâmături de palate, îngropate sub melancolia păraginirei, privesc tăcute și triste pacinicile văi înflorite, unde vremuri crunte croise riuri de sânge, fulgerând cu ploii de săgeți înveninate deasupra pământului, redeșteplat de Cruciate în sunetul cornului de războiu. Resturi de biserici măcinate de secole, fântâni, temple rătăcite pe întinsul nemărginit al pustiului, ce începe să ne deschidă drumul depărtat, și câtă îndrăzneală săpată în temelia lor, ținând piept însăș naturii, ce mare pornire de credință, ce învăpăiat avânt, a putut să mănă atâtea popoare, să-și măsoare în adorația lor, cu sufla și lancea, toată bogăția pământului lor, toată frumusețea imaginației lor aprinse, întru închinarea Aceia care se răstignise pentru pace și iubire! Coborim mereu. Verdele colinelor Betaniei rămâne îndepărtat, ca o insulă rătăcită, drumul pietros începe să ocolească stânci și lanțuri de munți, albi, împietriți, mumi-

ficați. Începe pustiul. Soarele se ridică într-o orbitoare strălucire deasupra orizontului acestuia ciudat, — o mare nesfârșită de munți, stânci, râpe, dealuri și văi din piatră, cremene. Albastrul de peruzea al cerului reflectează în culori de ametist și agată, pe infinitul acesta rece, care începe cu toate acestea să se încălzească în orizonturi ca perlele orizontului. Alb-rozate, fumuri deschise, palid-violete, azurii și în culorile aurorii.

O, nu-i pustiul trist al închipuirii, este împărăția vastă a tăcerii, unde orașe, palate, grădini, izvoare, câmpii, semănături, munți și lacuri, un imens ocean în sbucium și-a oprit talazuri, valuri și spume și a amuțit, deodată, prefăcut în piatră. Nime nu mai trăiește, nu mai mișcă, nu mai clintește. Nici un firicel de iarbă, nici o uscătură, nici o viețuitoare. Nici apă nu mai curge, nici vântul nu bate. Tace tot. Numai cerul culorează și luminează și soarele arde. Niciodată n'am înțeles mai adânc binefăcătoria pătrundere a tăcerii ca'n pustiul de peatră al Iudeei. Sec, mut, dar liniștit, liniștit și luminos, o luminează diafană albă și curată, care te încălzește, te limpezește desprizându-te ușor, curat și neted ca un fulg, gata să sbori, departe, departe, în zările trandafirii. Cât pace! Ce mărețată singurătate, imosantă natură, sobră senină și calmă, ce înconjur grandios, ce privești trufase și ce strict loc de reculegere și severă izolare a găsit Mântuitorul pentru meditațiile lui, acolo în vârful Muntelui Sărindar, ce se ridică falnic în cea mai sus pusă înălțime a întreg pustiului acestuia. Singur, cu gândurile și rugăciunile Lui! Și nici o frunză, nici o pasăre, nici o vietate care să-i indușeze frumosul sufletului în care farmecele naturii reușea, când și când, să strecoare o umbră de slăbiciune.

Patruzeci de zile Mântuitorul a stat în contemplarea mărețului pustiului, unde n-a auzit decât șoaptele cugetului Său atotputernic și acele ale Tatălui care-i spunea că va birui. Învățăturile Lui, răslețe, cuvinte de piile pline de jertfă și iubire, picuri binefăcători și întăritori își încălzește sufletul, văd pământul cu tot cuprinsul și lumea toată prin lumina cugetului Său limpede, o ușurință imateriată par'că își cuprinde întregă ființa și, descărcată de toate îndoielile, mi se deschide înainte cărarea dreaptă unde toate se scurg așa cum le-a arătat El, cu gândiri înalte, prin iubire și jertfă de sine. În tăcerea aproape ideală ce ne înconjoară, gândurile, mele par'că prind glas și din vârful muntților, din scorburile stâncilor, pe tot întinsul acesta pustiului, până în zările depărtate, cât cuprinde ochii și sufletu-mi recules, o șoaptă se întinde ca un văl imens, ce joacă în strălucirea unei lacrimi de fericire și spune: Pace, pace vouă...

* * *

Poposim la o mănăstire grecească, Sf. Gheorghe Ozoyitul, un ceas departe de Marea moartă. De aci, pustiul de piatră începe să coboare înfundat, în râpi și dune de nisip cari iau o înfățișare mai tristă, mai monotonă. Stufuri de iarbă marină se înalță uriașe, încălcite și înspinete, îndepărtând pașii cămilor noastre, ce sforăie simțind urme de hiene și șacali.

Suntem la porțile Sodomei și Gomorei, zărim oglinda de oțel a Mării moarte și mai departe, întinderile inverzite ale câmpiilor Iordanului străjuite de zidurile de granit ale Munților Moab. Cât cuprinzi cu ochii, cenușul gălbuii posomorât al nisipului, cu șanțuri adânci, văi și ridicături; urme de forturi, canale, rezervoarii, riuri. Unde-s mărețele palate alei Herod, orașul cu terase înflorite unde răsfăță fumoasa Cleo-

patră, paradisul de pe vremea lui Moise, când brațele vânjoase a doi voinici purtau un singur ciorchine de strugur? Luciul metalic al mării moarte privește, nemșcat și rece, toată pustiirea aceasta înfricoșătoare, suverană măreață. În valtoarea Iordanului, ce-și varsă apele dulci, hrănind fără odihnă marea de otravă, pești argintii plutesc neștiutori, pentru ca o clipă mai târziu veninul usturător să-i săgeteze departe, în largul purgatorului ce arde într'una tot ce i se apropie.

Orașele păcatului dorm înghițite în fundul apelor plumburii, în cari înțeleneșc pentru totdeauna încercările îndrășneților ce vor să-i pătrundă tainele. Ca flăcările ce au ars Sodoma și Gomora, apa mării moarte arde și ucide, corozivă, fulgerător mortală.

Prăpăstiile de nisip rămân în urmă, îngropând sub crestele calcaroase ale dealurilor înfățișarea plângătoare a ținutului acela, o adevărată Vale a morții, și'n fața noastră, ca o minune ce a rămas să mângâie desnădejdea cumplită a pustiului sterp, se deschide răzătoare și plină de viață Valea Iordanului.

Crânguri verzi, măslinii și intunecate, înțing, în brăuri străne, Iordanul cu apele adânci, line lunoase, palide. Un concert nebunesc de ciripituri și cântece desfată tufișurile dese, în cari mii de iepuri saltă în jocuri neturbate, netemuți de vânători. Ghirlande aviatice înfloresc într'o abundență de culori fermecătoare, oglindindu-se în apa lucie, ce reflectează toată bogăția desigurilor acelor pline de viață. Albia adâncă a Iordanului pe vremea lui Antoiu era captivită în întregime cu marmură albă pe marginile căreia frumoasa Cleopatra venea să culeagă cei mai frumoși trandafiri urcatori.

O îngrădire de blocuri uriașe de piatră încunjură urmele unei grote, unde se crede a fi fost locuința sfântului Ioan Botezătorul. Un altar improvizat din crengi și ramuri înflorite, luminat de sute de făclii, adună în jurul lui astăzi mulțimea a câtorva sute de pelerini cari coboară cântând spre râul Iordanului, în locul ținut de acela, în care Mântuitorul ar fi fost botezat. În lungi haine albe, cei mai gârbovi, de abia trăgându-se, cu capetele ninse de ani, cântările lor înecate în lacrimi se amestecă înduioșător în concertul primăverii parfumate cu care se confundă sufletul Mântuitorului ce coborise într'aceeaș umilintă să primească sfântul botez.

Truditele trupuri muiate în apa binecuvântată se scuturau magnetizate și tot cântând, în ochii stinși de rază de înviorare, căutau luminoase, îndreptând o clipă umerii îngârboviți. Cântările de slavă se ridicau tremurătoare și întărite într'un suprem avânt de fericire și se perdeau în ecou, departe, ca un suspin lung înăbușit în lacrimi și ușurare. Un parfum divin de portocali în floare adia ușor din grădinile îmbelșugate ale Iericonului, sub palmieri bătrâni, la ușile corturilor, grupuri antice de beduine, chipuri mărețe, purtând copii în brațe, cu grația unor împărăteșe, ascultau blajine rugăciunile pelerinilor, cari se stingeau ușor, purtate de adierile zefirului ce falfăia văturile albe peste frumoșii lor ochi strălucitori și înlacrimați.

Soarele își aplecă apusul în cortegiul unui potop de aurituri portocalii, roșiaticice și purpurii, un muezin își tremără plângător chemarea la rugăciune, clinchete îndepărtate de turme soseau cu fluierul trilat al păstorilor beduini, pe când un nechezat sălbatic cu lovituri nerăbdătoare de copită ne trezește din reverie la

poarta unei mănăstiri rusești, unde vedem, sburându-ne pe dinainte un arab cu ochi săgetători, încă lecat, plecând tropotind în zornet de metale.

Iericon, Februarie 1913.

„Luceafărul“.

Marilina Bocu.

CRONICA.

† **Teodor Tarnavschi.** Distinsul profesor universitar dela facultatea teologică din Cernăuți *Dr. Teodor Tarnavschi* a răposat în 1/14 ianuarie a. c. în etate de 54 ani.

Intristata familie a dat următorul anunț funebrel:

Pătruși de cea mai adâncă durere aducem triste știri despre trecerea din viață a mult iubitului și neuitatului nostru soț, tată, frate, unchiu, ginere și cumnat a Archipresviterului-Staurofor *Dr. Teodor Tarnavschi* profesor universitar care după suferinți crâncene și îndelungate, împărlășit cu ss. taine a adormit în Domnul Miercuri în 1(14) ianuarie a. c. la orele 9 a. m. în etate de 54 ani.

Conductul funebrel va porni Vineri în 3(16) ianuarie la orele 11 $\frac{1}{2}$ p. m. de la casa de doliu (strada Cherescul 7) spre biserica catedrală și de aici după săvârșirea prohodului spre cimitirul orașenesc unde se vor depune rămășițele pământești ale scumpului defunct spre vecinică odihnă.

Cernăuți, în 1(14) ianuarie 1914

Adânc intristata familie.

Odihnească în pace!

O rugăciune a unui mare învățat. Vilhelm Roscher (născut în a. 1817 în Hanovra), întemeietorul economiei naționale de astăzi, care a fost profesor la universitatea din Lipsca între anii 1848 - 1894. ținând cursuri în decursul a'or 90 de semestre și având în total 35.000 elevi, între cari și pe prințul Bütow - a scris odată cuvintele: „Eu mă rog lui Dumnezeu să fie în veci educatorul meu“. Ideile morale, cari l-au călăuzit în decursul activității sale îndelungate, și le-a cuprins în scrierea: „Ideile spirituale ale unui economist național“, pe care, conform dorinței sale, a publicat-o fiul său, directorul ministerial Roscher, după moartea tatălui său. În această scriere se găsește și o rugăciune, pe care savantul profesor o rostea în taină scurt înainte de-ași deschide cursurile în fiecare semestru. Rugăciunea e următoarea: „Iubite Părinte cerească, nu știu de-mi vei da mulți ori puțini ascultători. Mă rog însă ca, dacă astăzi voi găsi puțini ascultători, să-mi dai ajutorul Tău ca să nu mă descurajez și ca și pentru puțini să fiu tot atât de de mulțumitor, ca și pentru mulți. De voi avea însă mulți ascultători, nu mă lăsă ca aceasta să mă seducă la trufie. Fă, ca lucrurile adevărate și bune ce le voi spune în lecțiile mele, să prindă rădăcini în suflete și să aducă roade, iară cele neadevărate să provoace obiecțiuni și astfel, între toate împrejurările, împărăția Ta, a binelui și a adevărului, să crească în mine însumi și în elevii mei“. Toată activitatea sa s'a considerat-o Roscher ca o slujbă a lui Dumnezeu. Un teolog s'a exprimat că, despre cuvintele Domnului: „Nu numai cu pâine-va trăi omul“, el n'a auzit pe nimenea vorbind cu atâta putere și pătrundere, cum a vorbit Roscher.

Nu-ți fie rușine a te ruga! Un bun prieten, care a plecat într-o călătorie mai lungă, îmi comunică între alte impresii și următoarea: „În cupeul în care călătoream patru persoane se află între noi și un ovreu. Când s'a luminat de ziuă, eu m'am dus în odaia de toaletă și m'am spălat, iar după mine îndată s'a dus și ovreul. După ce s'a întors în cupeu, ni-s'a adresat cu rugarea, în nemfește, să-i dăm voie ca să-și facă rugăciunea de dimineață. S'a luat apoi lucrurile ce le au ei la rugăciune și întors spre fereastră, stând în picioare, a început să rostească în șoaptă rugăciunile prescrise de ritul religiei sale. În momentul acela, simțindu-mă umilit în fața aceluia ovreu evlavios, care eră pătruns de emoțiile adânci ale rugăciunii, m'am întrebat: Doamne, când se va ridica în sufletele noastre, ale creștinilor, puterea morală la acel nivel, ca ori unde și între ori și ce împrejurări ne-am afla, să ne împlinim cu evlavie datorințele noastre creștinești, plecându-ne genunchii și înălțându-ne dimpreună cu mâinile inima și sufletul spre Tatăl cel ceresc, pe cum au curajul moral să o facă aceasta ovreii?!“

„Rev. Teologică“.

Cronica bibliografică.

A apărut revista pentru literatură artă și știință „Luceafărul“ Nr. 24, 1913 cu următorul cuprins bogat și variat: Octavian Goga: E sărbătoarea bătrâneții. Marilina Bocu: Regina. Carmen Sylva: Poetul (poezie) (Trad.) Carmen Sylva: Cea mai frumoasă zi a anului. Carmen Sylva: Gândiri și reflexiuni. Carmen Sylva: Regina (poezie) (Trad.) Carmen Sylva: Cum s'a petrecut aniversarea mea de 60 de ani. Gh. P.: Plugătorul (colindă). I. N. Pervulescu: Sbucium (poezie). I. Agârbiceanu: Arhanghelii (roman). I. Agârbiceanu: În casă de om sărac.

Concurse.

Pentru deplinirea parohiei a III-a din **Boroșineu** — devenită vacantă prin strămutarea preotului Ioan I. Ardelean, — în conformitate cu rezoluția consistorială de sub Nr. 7386/913, se publică concurs cu termen de **30 zile**, dela prima publicare în organul „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: 1. Uzufructul unei sesiuni, cu dreptul de pășune și pădure; 2. Uzufructul intravilanului, de sub Nr. 183; 3. Stolele legale; 4. Birul preoțesc, constător din una măsură cucuruz sfărâmat, dela aceia cari posed 8 jugh. pământ; $\frac{1}{2}$ măsură, dela aceia cari au mai puțin de 8 jugh., iar jelerii solvesc câte $\frac{1}{4}$ măsură de cucuruz sfărâmat; 5. Eventuala întregire a dotației, din vistieria statului.

Casă parohială nu este, iar dările publice, după beneficiul preoțesc, le va plăti alesul.

Parohia este de cl. I., deci dela reflectanți se cere cvalificația prescrisă în concl. de sub Nr. 84 II. 1. din 1910, a sinodului eparhial.

Cei-ce doresc să ocupe această parohie, sunt poftiți, ca petițiunile, adresate comit. par. din Boroșineu (Borosjenő, com. Arad), având a se prezenta — cu stricta observare a §-lui 33 din Reg. pentru parohii, —

în vre-o duminică sau sărbătoare, în s. biserică din Boroșineu, spre a-și arăta desteritatea în oratorie și în cele rituale.

Din ședința com. parohial, la 17/30 nov. 1913.

Dr. Teodor Burdan
preș. com. par.

Vasilie Augustin
not. com. par.

În conțelegere cu: Ioan Georgia ppresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului vacant învățătoresc din **Groși**, (Garassa) se escrie concurs cu termen de **30 zile**.

Venitele acestui post sunt:

1. Salar în bani gata 950 cor. 2. Venitul pământului inv. 40 cor. 3. Venitele cantorale 10 cor. 4. Pentru conferințe 20 cor. 5. Scripturistica 10 cor. 6. 8 stângeni de lemne, din cari se va încălzi și sala de învățământ. 7. Locuință corăspunzătoare și grădină.

Doritorii de a ocupa acest post se avizează, ca recurses lor instruite conform normelor în vigoare, plus cu atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) și adresate Comitetului parohial din Groși, să le trimită la oficiul protopopesc din Mariaradna, iar dinșii să se prezinte în sânta biserică de aici spre a se arăta poporului.

Din ședința dela 20 octomvrie (2 nov.) 1313.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: Procopiu Givulescu, protopresbiter și inspector de școală.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă părintele Ilie Popescu din **Ianova**, (tractul Timișorii decretat cu înalta rezoluție consistorială de sub Nr. 6636/913, se escrie concurs cu termen de **30 de zile**, dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt: Una jumătate ($\frac{1}{2}$) din întreg beneficiul împreună cu parohia părintelui Ilie Popescu afară de întregirea dotației dela stat, care întregire rămâne întreagă a parohului — deci aceasta întregire pentru capelan nici comuna bis. și nici superioritatea bis. nu o poate garanta.

Alesul va fi dator să substituie pe păr. Ilie Popescu în toate funcțiunile divine și pastorale, și va avea să catehizeze la toate școlălele din loc.

După beneficiul său va avea alesul să supoarteările publice.

Parohia de clasa I fiind, dela reflectanți să cere cvalificația prescrisă în concl. Ven. Sinod eparhial de sub 84 II/1 din 1910.

Recursesle ajustate cu documentele prescrise în original — și cu atestat despre serviciul eventual prestat, — adresate com. par. din Ianova, se vor subșterne în termenul legal P. O. Oficiu protopopesc gr. or. rom. al Timișorii (Temesvár Gyv.) Recurenții au a se prezenta cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii în vre-o Duminică ori sărbătoare în sta

biserică din Ianova spre a-și arăta desteritatea în cântarea bis. în oratorie și în cele rituale.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Ioan Oprea* adm. protop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. III-a din Ignești, cu aprobarea Ven. Cons. diecezan se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Bis. și Școala“.

Emolumente: 1. Casă parohială cu 2 odăi spațioase, cuină, cuină de vară, supraedificate necesare, grădină. 2. 16 jugh. pământ arător. 3. Stolă și bir legal. 4. Intregirea dotației dela Stat, pe care parohia de altcum nu o asigură.

Darea după sesie o va solvi alesul, care va avea să catehizeze fără alta remunerație.

Reflectanții să se prezinte în sfta bis. din Ignești pe lângă observarea prescrișelor regulamentului pentru parohii, iar recursurile adresate comitetului parohial din Ignești să se înainteze oficiului ppresbiteral din Buteni Körösbökény).

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Florian Roxin*, ppbiter.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de cl. II. Briheni cu filia Șuștiu se escrie concurs cu termen de alegere 30 zile socotite dela prima publicare, pe lângă următorul beneficiu:

1. Dela Briheni: 2 cor. bir de fiecare familie. 2. Dela Șuștiu 23 l. bucate mixte dela 50 numeri de casă. 3. Stolele dela ambele comune: botez 1 cor.; îngropăciunea mică 2 cor.; probodul mare 4 cor.; evanghelia lui Lazar 2 cor.; maslu 2 cor.; slujbele de patrafir 40 fil. și 1 cor.; estras de botez 2 cor.; estras familiar 4 cor. și 4. Intregirea dela stat.

De cvartir se va îngriji alesul preot, care e îndatorat a providea și catehizarea la școala comunala din Șuștiu fără altă remunerație.

Reflectanții observând normele regulamentare își vor înainta petițiile de concurs ajustate în regulă și adresate comitetului parohial din numita parohie, Prea On. Oficiu ppsc. al tractului Vașcău în Cusiș (Köszvényes, p. u. Kisszedres).

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Vasile Nicoruțiu*, vicar protopopesc.

—□—

3—3 gr.

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă parohul Moise Babescu din Fenlac, tractul Timișorii, decretat cu înalta rezoluțiune consistorială de sub Nr. 2398/913, se escrie concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Una jumătate ($\frac{1}{2}$) din toate venitele parohiei, deci și din sesiunea parohială, numai din intregirea dotației dela stat a părintelui M. Babescu nu are parte fiitorul capelan. Peste tot pentru fiitorul capelan nu garantează nici comuna bis, nici superioritatea bis. Intregirea dela stat.

Alesul va fi dator să fie cu respectul convenit față de părintele, pe lângă care să alege, va fi dator să

provadă toate serviciile divine și pastorale din parohie precum și catehizația dela toate școalele din loc fără altă remunerațiune.

În fine va fi dator să conducă oficiul parohial și să supoarte dările publice după beneficiul său.

Parohia de clasa I fiind, dela reflectanți să preținde ecalificația normată în concluzul Ven. Sinod eparhial de sub Nr. 84 II/1 din 1910.

Recursurile ajustate cu documentele prescrișe în original și cu atestat despre serviciul prestat și adresate comitetului parohial din Fenlac, se vor subșterne în termenul legal P. On. Oficiu protopopesc gr. ort. rom. al Timișorii (Temesvar-gyárvaros).

Recurenții au a se prezenta, cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, în vre-o duminică ori sărbătoare în sfta biserică din Fenlac spre a-și arăta desteritatea în cântarea bis. în oratorie și în cele rituale.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopopesc.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa II-a din Medveș devenită vacantă prin trecerea în deficiență a părintelui Lazar Pascu, pe baza incuviințării Ven. Consistor de sub Nr. 6593/913 se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. Casa parohială cu supraedificatele necesare.
2. Sesiunea parohială în estenziunea ei de astăzi.
3. Stolele și birul legal.
4. Eventuala intregire a dotațiunei dela stat, pe care însă nici comuna bis. și nici superioritatea bis. nu o poate garanța.

Dela recurenți să recere ecalificațiunea prescrișă pentru parohii de cl. II.

Alesul va avea să provadă catehizația la toate școalele din loc fără altă remunerațiune dela comuna bis. și va fi dator să supoarte dările și toate contribuțiunile după beneficiul asigurat.

Recurenții vor avea să-și înainteze în termenul legal recursurile adresate comitetului parohial din Medveș și ajustate cu documentele recerute în original, precum și cu atestat despre serviciul eventual prestat la P. On. O. protopopesc gr. ort. rom. al Timișorii (Temesvár-gyárvaros) având totodată a se prezenta în vre-o duminică ori sărbătoare cu observarea §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii în sfta biserică din Medveș spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopopesc.

—□—

3—3

Nr. 759/1913.

Amăsurat rezoluțiunei Veneratului Consistoriu orădan de sub Nr. 3108 B. 1913, pentru îndeplinirea parohiei vacantă P. Susag cu filia P. Tălmaciu de clasa III-a se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) Pământ parohial de 7 cubule. b) dela fiecare casă câte jumătate măsură cucuruz bir. c) Dela fiecare familie câte o zi de lucru à 1 cor. d) Stolele îndatinate. e) Intregirea dotațiunei dela stat. De locuință se va îngriji alesul preot.

Reflectanții cu observarea prescrișelor §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, au a-se prezentă la sfânta biserică pentru a cântă ori celebră și predică; iar recursele să le trimită oficiului protopopesc în Feketegyörys (F.-Giriș).

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Petru Serbu*, protopop.

—□—

2 3

Nr. 760/1913.

Pentru îndeplinirea vacantei parohii de clasa III-a Hașmaș cu filiile B. Urviș și Clit conform decisiunii Venerat. Cconsistoriu din Oradea-mare de sub Nr. 3199 B. a. c. se publică concurs cu termen de alegere 30 zile dela prima publicare.

Dotațiunea constă din:

1. 12 jughere pământ parohial. 2. Din B. Urviș și Clit câte o jumătate măsură cucuruz bir. 3. Din Hașmaș de familie câte una zi de lucru. 4. Stolele îndatinate. 5. Intregirea dotațiunei dela stat. De locuință se va îngriji alesul.

Recurenții cu observarea prescrișului § 33 din Regulamentul pentru parohii, au a se prezentă la sf. biserică din Hașmaș spre a cântă, celebră și cuvântă; iar recursele să le trimită la oficiul protopopesc în Feketegyörös (F. Giriș).

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Petru Serbu*, protopop.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa III-a din Cârpeștii-mici, protopresbiteratul Beiuș se publică concurs cu termen de 30 zile pe lângă următoarea dotațiune:

1. Sesiunea parohială de 10 jugh. 376 mL.

2. Birul preoțesc: una măsură cucuruz sfârmat dela fiecare număr de casă.

4. Una zi de lucru, cu brațul, carul ori plugul dela credincioși.

4. Stolele uzuale.

5. Intregirea dela stat la 1600 cor.

Recursele ajustate regulamentar sunt a se înainta oficiului protopresbiterat, iar recurenții se vor prezentă la sf. biserică pentru a-și arătă desteritatea în cântare, lipic și oratoria bisericească.

Alesul e dator a catehiza la școalele de orice categorie din comună fără oareșcare remunerațiune.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu mine: *Dr. V. Fildan*, adm. p. pes.

—□—

2—3

A apărut

◆ CAZANIA ◆

cu litere latine în ediția nouă și costă exemplarul legat în pele roșie **Cor. 14.**

De vânzare la:

◆ LIBRĂRIA DIECEZANĂ, ARAD. ◆

Căițe (căciuli) preoțești

pentru scutirea capului la servicii în liber pre-
cum și potcapii, se pot comandă la

Librăria diec. din Arad.

Bucata, din catifea, costă 6 cor. iar din stofă 4 cor.

Potcapia, din catifea 5—7 cor.

La comande e a se indică măsura capului.

TELEFON Nr. 188.

TELEFON Nr. 188.

RUBINSTEIN MÓR

SPEEDITOR

TRANSPORTAJ CU AUTOMOBILE

Intreprinde tot felul de transportări, împachetări și vămuri. **Strămută** pe lângă rezponzabilitate, cu căruțele pt. transportul mobilelor de 6, 7, 8 și 9 metri, cari sunt scutite de viermi (stelnițe), și tapetate după sistemul francez, — în ori care parte a țării. Depozitul de ape minerale al domeniului conțelii Schönborn-Buchheim-Frigyes-Magazin, stabil și umplere proaspătă a apelor minerale Szolyvai, Pannonia, Polenat și Luhi-Erzsébet. Tot aici se capătă renumita apă „Málnási Borviz” în sticle de 1 litru, care o transportă și la locuință, prin schimbul sticlei, sticla à 20 fil. Revanzătorii capă a rabat. Diferite mobile folosite, dar în stare bună, rămase îndărăt dela transportări și strămutări, se vând pe lângă prețuri excepționale ieftine. Casse de fier nouă sau folosite se adă de vânzare pe lângă prețuri moderate.

ARAD, STRADA WEITZER JÁNOS. ◆ PALATUL MINORITILOR.